

img1

LIETUVOS AUKŠČIAUSIASIS TEISMAS

NUTARTIS

2021 m. rugsėjo 30 d.
Vilnius

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus atrankos kolegija, susidedanti iš teisėjų Godos Ambrasaitės-Balynienės, Alės Bukaviniienės ir Gražinos Davidonienės (kolegijos pirmininkė), susipažinusi su 2021 m. rugsėjo 20 d. paduotu ieškovės R. K. kasaciniu skundu dėl Panevėžio apygardos teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2021 m. liepos 7 d. nutarties peržiūrėjimo,

n u s t a t ė:

Ieškovė R. K. padavė kasacinį skundą dėl Panevėžio apygardos teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2021 m. liepos 7 d. nutarties peržiūrėjimo civilinėje byloje pagal ieškovės R. K. ieškinį atsakovei B. D. dėl prekės kainos grąžinimo, nuostolių priteisimo ir atsakovės B. D. priešieškinį ieškovėi (atsakovei pagal priešieškinį) R. K. dėl vienašališko pirkimo-pardavimo sutarties nutraukimo pripažinimo neteisėtu, tretysis asmuo, nepareiškiantis savarankiškų reikalavimų – uždaroji akcinė bendrovė „Margučiai“. Kasacinis skundas paduodamas Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso (toliau – ir CPK) 346 straipsnio 2 dalies 1 ir 2 punktuose įtvirtintais kasacijos pagrindais.

Atrankos kolegija pažymi, kad kasacinis teismas tikrina žemesnės instancijos teismų sprendimų (nutarčių) teisėtumą tik išimtiniais atvejais, kai yra bent vienas iš CPK 346 straipsnio 2 dalyje nustatytų kasacijos pagrindų (CPK 346 straipsnio 1 dalis). Kasaciniame skunde nepakanka vien tik nurodyti kasacijos pagrindą – įvardyti kasacijos pagrindo buvimą būtina pagrįsti išsamiais teisiniais argumentais (CPK 347 straipsnio 1 dalies 3 punktas). Be to, CPK 346 straipsnio 2 dalyje nurodyti kasacijos pagrindai patvirtina, jog kasacija leidžiama ne teisės klausimais apskritai, bet siekiant, jog kasaciniame teisme būtų nagrinėjamos tik tokios bylos, kuriose keliama teisės problemų išsprendimas būtų reikšmingas vienodam teisės aiškinimui.

Kai kasacinis skundas paduodamas CPK 346 straipsnio 2 dalies 1 punkto pagrindu, kasaciniame skunde būtina nurodyti buvus pažeistą materialiosios ar proceso teisės normą, teisinius argumentus, patvirtinančius nurodytos (nurodytų) teisės normos (normų) pažeidimą bei argumentuotai pagrįsti, kad teisės pažeidimas, į kurį apeliuojama, turi esminę reikšmę vienodam teisės aiškinimui ir taikymui, taip pat kad jis (teisės pažeidimas) galėjo turėti įtakos neteisėto sprendimo (nutarties) priėmimui.

Kai kasacinis skundas paduodamas CPK 346 straipsnio 2 dalies 2 punkto pagrindu, kasaciniame skunde būtina nurodyti konkrečią Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisės aiškinimo ir taikymo praktiką, suformuotą byloje, kurių faktinės aplinkybės yra analogiškos ar iš esmės panašios į bylos, kurioje priimtas teismo sprendimas (nutartis), skundžiamas kasacine tvarka, bei argumentuotai pagrįsti, kad teismas skundžiamame procesiniame sprendime nukrypo nuo tokios Lietuvos Aukščiausiojo Teismo suformuotos praktikos. Tai daroma analizuojant apskųstuose teismų sprendimuose išdėstytus teisinius motyvus ir juos lyginant su Lietuvos Aukščiausiojo Teismo suformuota teisės taikymo ir aiškinimo praktika.

Ieškovė nurodo, kad teismai pažeidė CK 6.337 straipsnio 2 dalį, suteikdami prioritetą atsakovės daikto kokybės tikrinimui, nors apie tokį daikto (preso) kokybės tikrinimą ieškovė nebuvo informuota ir neturėjo galimybės jame dalyvauti. Ieškovės nuomone, teismai pažeidė įprastai taikomas daiktų kokybės patikrinimo sąlygas ir padarė klaidingą išvadą, kad ieškovei parduotas presas yra tinkamas naudoti pagal paskirtį.

Ieškovė nurodo, kad pirmosios instancijos teismas savo iniciatyva neskirdamas ekspertizės, o apeliacinės instancijos teismas atsisakydamas tenkinti ieškovės prašymą dėl ekspertizės skyrimo, nesivadovavo Konstitucijoje įtvirtintu teisingumo principu. Ieškovės teigimu, teismas turi pareigą teisingai ir išsamiai išnagrinėti bylą bei priimti teisingą ir pagrįstą sprendimą. Anot ieškovės, teismai privalėjo užtikrinti teisingą ir išsamų bylos išnagrinėjimą, ir jeigu pirmosios instancijos teismas sprendė, kad byloje reikalinga skirti teismo ekspertizę, privalėjo savo iniciatyva ją paskirti. Ieškovės teigimu, nei įstatymas, nei kasacinio teismo praktika nenustato, kad dėl ekspertizės skyrimo turėtų būti teikiamas šalies prašymas.

Taip pat ieškovė nurodo, kad teismai, neskirdami ekspertizės preso kokybei nustatyti jo įsigijimo momentu, nesivadovavo Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2020 m. gruodžio 2 d. nutartyje civilinėje byloje Nr. e3K-3-326-701/2020, 2021 m. sausio 13 d. nutartyje civilinėje byloje Nr. e3K-3-184-248/2021 ir 2020 m. gruodžio 17 d. nutartyje civilinėje byloje Nr. 3K-3-339-469/2020 pateiktais išaiškinimais dėl ekspertizės skyrimo, kai klausimui išspręsti reikalinga specialių žinių turinčio asmens išvada, ją teismai gali paskirti ir tuo atveju, kai nėra šalių prašymo.

Ieškovė nurodė, kad teismai nukrypo nuo suformuotos kasacinio teismo praktikos, nes ieškovė įrodė, jog preso įsigijimo metu jis nebuvo tinkamas naudoti pagal paskirtį, o atsakovė iki vienašališko sutarties nutraukimo nepateikė jokių preso tinkamo veikimo garantijų jo įsigijimo momentu, nei kad presą suremontavo, nei kad pakeitė kitu kokybišku presu. Ieškovės vertinimu, preso funkcijos (šieno surinkimo ir presavimo) neatlikimas laikytinas esminiu preso trūkumu (jo netinkamumas naudoti pagal paskirtį), dėl ko ieškovė visiškai pagrįstai ir teisėtai nutraukė diržinio preso pirkimo-pardavimo sutartį. Taip pat ieškovė nurodė, kad teismai, paskirstydami įrodinėjimo našta tarp pirkėjos (ieškovės) ir pardavėjos (atsakovės), netinkamai aiškino CK 6.317 ir 6.327 straipsnių normas. Ieškovės teigimu, teismai suabsoliutino pirkėjo pareigą įrodyti įsigyto daikto trūkumus, nereikalaudami iš pardavėjo pateikti daikto kokybės garantijų – tinkamumo naudoti jį pagal paskirtį garantijas.

Be kita ko, anot ieškovės, pirmosios instancijos teismas taip pat nukrypo ir nuo Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2020 m. birželio 17 d. nutartyje civilinėje byloje Nr. e3K-3-193-421/2020 suformuotos teismų praktikos, nors priimdamas sprendimą šia nutartimi rėmėsi.

Ieškovė taip pat nurodė, kad teismai pažeidė įrodinėjimo ir įrodymų vertinimo taisykles, įtvirtintas CPK 185 straipsnyje bei kasacinio teismo praktikoje. Ieškovė pažymėjo, kad teismai procesiniuose sprendimuose nepasisakė dėl ieškovės pateikto oficialaus rašytinio įrodymo – Lietuvos Hidrometeorologijos tarnybos 2020-12-22 pažymos apie hidrometeorologines sąlygas Nr. (5.58-10)-B8-2979, kuri patvirtino, kad atsakovė ir jos sutuoktinis teikė teismui melagingą informaciją apie oro sąlygas, buvusias 2019 m. birželio antroje pusėje, dėl kurių, neva, atsakovai negalėjo greičiau patikrinti preso. Taip pat ieškovė nurodė, kad prie apeliacinio skundo ji pateikė naują pažymą iš Lietuvos Hidrometeorologijos tarnybos, kurioje buvo išaiškintas ankstesnės pažymos rašymo apsinikimas, bei kitus duomenis iš tinklapio www.meteo.lt, tačiau apeliacinės instancijos teismas nutartyje dėl šių naujai pateiktų įrodymų visiškai nepasisakė ir jų prijungimo prie bylos klausimo neišsprendė.

Ieškovės teigimu, apeliacinės instancijos teismas priėmė iš dalies nemotyvuotą nutartį, nes neaptarė, kasatorės nuomone, esminių apeliaciniame skunde išdėstytų faktinių bei teisinių motyvų, nepasisakė dėl skundo argumentų, susijusių su tuo, kad atsakovė turėjo garantuoti parduodamo daikto kokybę ir tinkamumą jį naudoti pagal paskirtį, neaptarė teisiinių apeliacinio skundo motyvų (cituojamas teismų praktikos).

Ieškovė nurodė, kad teismai klaidingai aiškina CPK 168 straipsnį (kolegijos pastaba – ieškovė kasaciniame skunde klaidingai įvardijo

teisės normą, nurydama 68 straipsnį), teigdami, jog teismo posėdžio eigos galima nefiksuoti, nes į teismo posėdį neatvyko nei viena šalis. Ieškovės teigimu, toks įstatymo aiškinimas ir taikymas leidžia piktnaudžiauti teismui savo galiomis bei neužtikrina asmens teisės susipažinti su kiekvieno teismo posėdžio garso įrašu ir kelia nepasitikėjimą teismu. Anot ieškovės, nors apeliacinės instancijos teismas nurodė, kad šis procesinės normos pažeidimas nėra esminis, nes nei viena šalis į 2020 m. rugsėjo 16 d. teismo posėdį neatvyko, tačiau ieškovės manymu, teismas negalėjo padaryti tokios išvados, nes byloje nėra teismo posėdžio protokolo (garso įrašo), nėra informacinės pažymos apie teismo posėdžio eigą, todėl nėra žinoma, kas į teismo posėdį atvyko.

Ieškovės teigimu, apeliacinės instancijos teismas netinkamai aiškino ir taikė [CPK 175²](#) straipsnį, nurodydamas, kad jos atstovas privalėjo pateikti ieškovei prisijungimo prie Zoom programos duomenis. Ieškovės nuomone, teismas organizuoja byloje posėdžius ir prisijungimo duomenų pateikimas proceso šalims yra ne ieškovės atstovo, o teismo pareiga.

Ieškovė pažymėjo, kad pirmosios instancijos teismas 2021 m. vasario 19 d. teismo posėdžio metu nepasiteiravo proceso dalyvių, ar jie susipažinę su bylos medžiaga, neperskaitė rašytinių įrodymų ir nepasiteiravo, ar proceso dalyviai turi paaiškinimų, kas privaloma pagal [CPK 200](#) straipsnį. Ieškovės teigimu, apeliacinės instancijos teismas, atsižvelgęs į tai, kad byla yra skaitmeninė, padarė nepagrįstą išvadą, jog yra akivaizdu, kad šalys su visais rašytiniais įrodymais buvo susipažinusios. Ieškovės įsitikinimu, bylos elektroninė forma negali šalinti teismo pareigos laikytis [CPK 200](#) straipsnyje nustatytų reikalavimų.

Atrankos kolegija, susipažinusi su ieškovės R. K. kasacinio skundo argumentais, teismų procesinių sprendimų motyvais ir jų pagrindu padarytomis išvadomis, sprendžia, kad kasacinio skundo argumentai, kuriais pasisakoma dėl netinkamo teisės normų taikymo, nepatvirtina [CPK 346](#) straipsnio 2 dalies 1 punkte nustatytų kriterijų kasacijai, be to, kasacinio skundo argumentais taip pat nepagrindžiamas nukrypimas nuo Lietuvos Aukščiausiojo Teismo suformuotos teisės taikymo ir aiškinimo praktikos bei [CPK 346 straipsnio 2](#) dalies 2 punkte nurodyto kasacijos pagrindo egzistavimas. Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, darytina išvada, kad kasaciniame skunde nekeliami tokių teisės klausimų, kurie atitiktų nors vieną [CPK 346](#) straipsnio 2 dalyje nurodytą bylos peržiūrėjimo kasacine tvarka pagrindą.

Dėl nurodytų priežasčių yra pagrindas konstatuoti, kad ieškovė R. K. nepagrindė, jog egzistuoja teisinis pagrindas peržiūrėti bylą kasacine tvarka. Taigi kasacinis skundas neatitinka [CPK 346](#) straipsnio, 347 straipsnio 1 dalies 3 punkto reikalavimų, todėl jį atsisakytina priimti ([CPK 350](#) straipsnio 2 dalies 3, 4 punktai).

Atsisakius priimti kasacinį skundą grąžinamas už jį sumokėtas žyminis mokestis ([CPK 350](#) straipsnio 4 dalis).

Atrankos kolegija, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 350 straipsnio 2 dalies 3, 4 punktais, 4 dalimi,

n u t a r i a :

Kasacinį skundą atsisakyti priimti.

Gražinti ieškovei R. K. (*duomenys neskelbtini*) 121 Eur (vieną šimtą dvidešimt vieną eurą) žyminio mokesčio, sumokėto AB Swedbank banko 2021 m. rugsėjo 20 d. mokėjimo nurodymu Nr. 46.

Ši nutartis yra galutinė ir neskundžiama.

Teisėjos Goda Ambrasaitė-Balynienė

Alė Bukaviniene

Gražina Davidonienė